

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 2 (2232) 2001 m. vasario mėn. 6 d. Eina 45-tus metus Melbourne

Krikščioniška šeima

Pradžios knygoje pasakojama apie vyro ir moters sukūrimą ir Dievo jiems duotą uždavinį: "Būkite vaisingi ir dauginkitės, pripildykite žemę ir valdykite ją" (Pr 1, 28). Pagal Dievo planą šeima tapo šaltiniu, iš kurio kyla ir sklaidžiasi ne tik meilė ir gyvybė, bet ir visoks gėris. Todėl Dievas įsakė saugoti šį meilės ir gyvybės šaltinį nuo visų pavojų, kurie galėtų jį sunaikinti. Jėzus Kristus susituokusiems yra pasakęs: "Taigi jie - jau nebe du, o vienas kūnas. Todėl, ką Dievas sujungė, žmogus teneišskiria!" Per amžių pradžioje Dievo sukurtą ir palaimintą šeimą realizuojami Dievo planai. Apie juos Šventasis Tėvas Jonas Paulius II sako: "Šeimos misija yra saugoti, reikšti ir perduoti meilę, kuri yra gyvas atspindys Dievo meilės žmonijai bei Viešpaties Kristaus meilės Bažnyčiai, JO Sužadėtinėi" (FC, 17). Vatikano II Susirinkimas išskėlė tokias šeimos uždavinius: "Asmenų bendruomenės kūrimas, tarnavimas gyvybei, dalyvavimas visuomenės skaidoje ir dalyvavimas Bažnyčios gyvenime bei jos pasiuntinybėje".

"Šeima yra Kūrėjo dovana žmonijai. Vyras ir moteris, sujungti tarpusavio atsidavimo ir tarnavimo vienas kitam santykiu, tampa Dievo bendradarbiais perduodant gyvybę. Šeima yra pirmutinė, natūrali, gyva visuomenės ląstelė, kuria remiasi visos kitos bendruomenės bei visuomenės ir pirmutinė, gyva Bažnyčios ląstelė." Iš Dievo rankų šeima yra gavusi žmogaus gyvybės perdavimo dovaną, todėl kiekvienas vaikas yra Kūrėjo dovana žmonijai. Kiekvienas kūdikis nuo jo pradėjimo momento turi visas žmogaus teises ir dėl jokių priežasčių negali būti atmetas.

Lietuvoje šeimos kelia susirūpinimą, nes grėsmingai daugėja ištuokų, ir tai liudija, kad daugelis žmonių šeimos gyvenimą sato ne ant Kristaus - Uolos, bet ant egoizmo smėlio. Ar ne egoizmas, kai santuokiniam gyvenime ieškoma tik malonumų, atmetant atsakomybę vaikams ir visuomenei? Suprantame, kad šeimos gyvenimas yra sunkus, kad neturime tobulų įstatymų. Kartais šeimos, ypač jaunos, stokoja valdžios dėmesio, tačiau mūsų, tikinčiųjų, visa tai neatpalaiduoja nuo atsakomybės visuomenei, ir Dievui už tai, kokios yra ir kokios bus mūsų šeimos. Dabartinės šeimos, daug nesuamąstydamos, dažnai net nejausdamos sąžinės priekaištų, naudoja visomis galimomis priemonėmis, kad tik nebūtų užmezgta gyvybė ir kad šeimos gyvenimas būtų kuo lengvesnis ir mažiau įpareigojantis. Šis egoizmas

yra viena svarbesnių priežasčių, kodėl daugelis šeimų nepatiria Dievo palaimos. Lietuva yra išmirštanti šalis, nes gimsta žmonių mažiau nei miršta. Labai gaila, kad atgauta laisvė atnešė ne meilės civilizaciją, bet mirties kultūrą, kuri kaip vėžys naikina mūsų tautą.

Mūsų šeimų problemos prasideda nuo jaunimo, kai paaugliai, paskatinti dabartinės erotizuotos kultūros, anksti pradeda lytinį gyvenimą ir ieško iš to tik pasitenkinimo. Labai pragaistingą vaidmenį atlieka tos žmonių bendravimo priemonės, kurios bando įpiršti mintį, jog žmogus gali laisvai tenkintis seksualiniu gyvenimu, o vaikus atmesti kaip nereikalingą našta. Ši

nuostata visuomenei yra ne mažiau pavojinga už AIDS. Ji veda ją į išsigimimą, nes pakertamos tikrosios meilės šaknys: meilė nustoja gyvuoti visuomenėje, kurioje egoizmas yra tapęs gyvenimo norma.

Tiesiogiai ar netiesiogiai prie šeimų silpninimo prisideda visi, kurie griaua per tūkstantmečius šeimų židininius saugojusią krikščioniškąją moralę. Mūsų dienomis nerimą kelia, kai net meno šventovės tampa židiniiais, kur griauama žmonių moralė. Pavyzdžiui, šiemet laisvoje Lietuvoje minimas M.K. Čiurlionio 125 metų jubiliejus. Renginiai nuvilnijo per visą Lietuvą. Kaune M.K. Čiurlionio garbei surengta tarptautinė paroda: "Amžiaus pabaigos menas - didžiajam amžiaus pradžios meistriui". Ką bendro turi

VIENO PAVEIKLSO ISTORIJA

"Maras Vilniuje, arba Vieno paveiklo istorijos pėdsakais" - taip pavadintas kultūros vakaras vyko Vilniuje, Taikomosios dailės muziejuje.

Jo dalyviai susirinko prie didelio (1,72 x 2,37) paveiklo, nutapyto nežinomo Lietuvos dailininko (žinomi tik jo inicialai N.R.P.) 1761 metais ir pavadinto "Maras Vilniuje 1710 metais". Pasak bažnytinio meno tyrinėtojos dr. I. Vaišvilaitės, tai unikalus paveikslas, ko gero, vienintelis toks ne tik mūsų šalyje, bet ir kaimyninėse valstybėse. Jis nutapytas ant lentų aliejiniais dažais ir nuo to laiko puošia Vilniaus šv. Apaštalo Petro ir Povilo bažnyčios išorinę sieną. Neseniai šis paveikslas buvo restauruotas ir papildė jubiliejinės parodos "Krikščionybė Lietuvos mene" ekspoziciją.

Įdomi šio paveiklo atsiradimo istorija. Tikintieji maldose dažnai prašo Aukščiausiąjį sergėti juos nuo maro, karo, ugnies ir bado. Lietuvos istorijoje buvo toks tarpsnis, XVIII a. pirmasis dešimtmetis, kai visos šios baisybės vos ne vienu metu užpuolė šalį ir jos sostinę Vilnių. Vyko švedų-rusų karas. Abi kariuomenės nuolat trypė ir plėšė mūsų kraštą.

1706 m. Vilniuje siautė didžiulis gaisras, pelenais pavertęs didžiąją miesto dalį. Tuoj pat kraštą ištiko neregėta sausra, sunaikinusi derlių. Prasidėjo bausis badas. Vilniaus apylinkėse net pasitaikė atvejų, kai valgyta lavonų mėsa. Negana to - 1708 m. prasidėjo maro epidemija, kuri tęsėsi apie ketverius metus ir nusinešė trečdalis šalies gyventojų gyvybes. Amžininkai rašė, kad Vilniaus gatvėse gulėjusios lavonų krūvos, vienuoliai nespėdavę mirusiųjų laidoti.

Tikėta, kad tokias nelaimes žmonėms siunčia Dievas už

padarytas nuodėmes. Minios žmonių plūsdavo į bažnyčias ir maldaudavo Šv. Mergelės Marijos užtarimo. Kai maro epidemija baigėsi, manyta, kad Dievo Motinai pavyko p e r m a l d a u t i Aukščiausiojo rūstybę.

Menotyrininkai teigia, kad šis paveikslas yra padėka Dievo Motinai. Jame vaizduojamas maro nusiaubtos Vilniaus apylinkės, o virš jų - Šv. Marija Maloningoji, kuri lauko Dievo rūstybės strėles, neleisdama joms susmigtį į nelaimių iškankintą Lietuvos žemę. Tai, pasak menotyrininkų, ir yra paveiklo unikalumas, nes piešinių padėkų - votų pasaulyje labai reta.

Apie baisųjį mūsų krašto istorijos dešimtmetį, šio paveiklo atsiradimo aplinkybes, jo meninę

vertę bei vietą mūsų kultūros paveldė vyskupas dr. J. Boruta, kunigai P. Vaičekonis ir A. Saulaitis, menotyrininkai ir istorikai I. Vaišvilaitė, M. Jučas ir R. Budrys.

Paveikslas "Maras Vilniuje 1710 metais" iki pavasario bus eksponuojamas Taikomosios dailės muziejuje veikiančioje parodoje "Krikščionybė Lietuvos mene". O tada vėl keliaus į savo įprastinę vietą ant Šv. Apaštalo Petro ir Povilo bažnyčios sienos.

P. Matukas J. DILIO nuotr.

Gyvenimo Žodis

Chiara LUBICH

"Jūs gi esate gavę ne vergystės dvasią, kad ir vėl turėtumėte bijoti, bet gavote išsūnytės Dvasią, kurioje šaukiame: Aha Tėve!" (Rom 8, 15).

Šv. Paulius čia kalba apie nuostabias dovanas, kurias Šventoji Dvasia mums teikia ir kurias mums pelnė Jėzus savo mirtimi ir prisikėlimu. Viena tų dovanų, kuri apima visas kitas, yra dieviškoji išsūnytė. Šventoji Dvasia padaro mus išsūnytus Dievo vaikus. Duodama jū malonę Dvasia keičia visą mūsų amsenybę, įdiegdama mumyse tokią meilę ir tokį nusistatymą, kokį turėjo Jėzus. Tokiu būdu ji mus ruošia naujiems santykiams su dangiškuoju Tėvu - sūnaus santykiams, kurie yra būdingi Jėzui.

Sūnaus santykiai duoda krikščionio gyvenimui tokią didingą prasmę, kad šv. Paulius, norėdamas padėti mums geriau tai suprasti, naudoja, jo priešingybei parodyti, vergo įvaizdį.

Taigi, krikščionys nėra daugiau kokie nors svetimieji, bet nuostabiausių ypatybių Dievo šeimos vaikai.

Šv. Paulius nori atkreipti mūsų dėmesį į tą ypatingą jų savybę: neturėjimą baimių. Krikščionys, ne kaip svetimieji, gyvena pasitikėdami, ramybėje ir meilėje. Dar daugiau, jei prašo ko jiems reikia ir pasitiki, kad mylintis Tėvas nepaliks jų neišklausęs. Iš tikrųjų, jie nuolat galės patirti jo apvaizdos veikimą.

"Jūs gi esate gavę ne vergystės dvasią, kad ir vėl turėtumėte bijoti, bet gavote išsūnytės Dvasią, kurioje šaukiame: (Nukelta į 2-trą psl.)

Mūsų tauta yra atsidūrusi išnykimo pavojuje; daugiau mirštančių negu gimstančių, daugiau išvykstančių negu atvykstančių. Daug saivių žudi, daug žūstančių eismo nelaimėse. Tokios būklės akivaizdoje kyba reikalas skatinti išeivių grįžimą Tėvynėn

Išeiviai, svarstydami grįžimo Tėvynėn klausimą, susiduria su daugybe abejonių. Visų pirma iškyla saugumo klausimas. Esą Rusijos tankai vėl atžleigs, nutraukdami besikuriančios tautos gyvenimą, vėl pradės persekioti, vėl reikės bėgti ir vėl pradėti iš naujo.

Daugiau optimizmo! Politinė situacija Rusijoje visada bus komplikauta, ji turės bėdų tai su musulmonais, tai su kitu kraštu ir visuomet prašys pinigų iš Vakarų pasaulio. Ji nėra ekonomiškai stipri, kad visada kariuotė, o Lietuva, žengiant į NATO ir į Europos sąjungą, kurianti modernią kariuomenę, Rusijai bus sprangus kašnelis ir nenorės Europos centre atidaryti naują karo židinį. Linija, kurią brėžia sumaniausi Lietuvos politikai, apsaugos nuo karinės invazijos.

Tiesa, abejingumo lašelis privalo kutenti, kad neužmigtume. Ar Vilniaus universiteto rektorius nihilistiniams svaiciojimais, "bosai" per parašų rinkėjus to nesiekia? Gaila, kad Lietuvoje atsiranda nemažai satanizmo ir debilizmo, kada politiniai oponentai net už labdarą išdrįsta kritikuoti prof. V.Landsbergį. Kodėl seimo eldėdėpistai neatsiliepė į taupymo politiką? Šiandien vieni aukoja savo uždarbį, kiti renka parašus, kad nuginkluotų Lietuvos besikuriančią kariuomenę. Tikslingiau rinkti parašus, kad Gudija atiduotų skolas, kad vyriausybė veiktų ryžtingiau, kovojant su korupcija, kad sugrąžintų pavogtus milijonus litų "bankų krizės metu". Tai ženklas, kad Lietuvos saugumo, valstybės kontrolės ir prokuratūros vyrai dirba prastai.

Lietuva yra paradoksų šalis: čia net aiškūs KGB kolaborantai gali gauti iš prezidento rankų medali, paniekiant šventčiausius tautinius jausmus. Šiuo metu mes esame pačioje giliausioje politinio taiko duobėje, bet ne ilgam! Politinė situacija pamažu išsirituliuos, pradės geriau veikti valstybinės institucijos, sustiprės žmonių politinis sąmoningumas ir jie atsirinks, kas yra kas.

Abejojate, ar būsite saugūs savo namuose? Tačiau kur nėra chuliganizmo? Bruklayne, Apreiškimo parapijoje, pirmąsias šv. Mišias teko aukoti už 21 metų mergaitę, žvėriškai nužudytą; išimti inkstai, išluptos akys. Manoma, kad tai rusų mafijos darbas. Deja, per trejus metus policija nesurado nusikaltėlių.

Tam tikra prasme visur

Išeivių grįžimas Lietuvon

Kun. Robertas PUKENIS, Roma gyvenimas yra rizika. Ir anapus vandenyno gyventi nėra saugu: teroristai dažnai sprogdina bombas, vyksta žemės drebėjimai, žudynės ir ekonominės krizės. Nėra pavojingiau gyventi šiandieninėje nepriklausomoje Lietuvoje negu Detroito ar Niujorke.

Lietuvos spec. Tarybos pasirūpins užtikrinti Jūsų saugumą, kad neįvyktų apiplėšimų ir bet kokių nemalonių situacijų. Juk kiekviena valdžia privalo garantuoti piliečiams saugumą.

Kiti tautiečiai aimanuoja dėl darbo, dėl įvairių įsikūrimo sunkumų. Nemanysite, kad Lietuvoje jūs "vaikai neturės darbo su savo išsimokslinimu". Prof. Aligmantas Marcinkevičius buvo vienas iš pirmųjų pasaulyje kardiokirurgų, pradėjęs širdies persodinimo operacijas. O kiek yra mūsų matematikų, fizikų, filologų, pasaulinio masto mokslininkų? Čia daug gabaus jaunimo. Reikėtų ir jūsų gabumus nukreipti Tėvynės labui.

Lietuvos vyriausybės kreipimasis į atitinkamas institucijas palengvins įsikūrimą. Su jumis drauge ateitų ir kapitalas. Galima pramatyti, apgalvoti, kur geriau ir sėkmingiau pradėti naujakurstę. Geriausia planuoti kvartalus, kuriuose gyventų lyg salomis sugrįžę, pvz. viena grupė iš Čikagos, kita - iš Kalifornijos, trečia gatvė - iš Argentinos. Turint ilgų metų ryšį lengviau drauge suleisti šaknis naujoje vietoje su to paties likimo draugais. Apsigyvenus grupėmis būtų žymiai sklandžiau spręsti įvairias problemas, pvz. globoti mokyklinio amžiaus vaikus, nes jie turės vargo įsisavinti lietuvių kalbą. Jie sudarytų atskirą klasę ir turėtų savo vadovę, kuri pasirūpintų "naujoku" prigijimu mokyklos suole ir santarve tarp mokinių.

Gal jums yra baugu dėl susvetimėjusios tautos, kad galite neprisitaikyti? Lauks priekaištai ir prašinėjimai. Lietuva yra ne ta, kurią su skausmu palikote. Taip, ji komunizmo yra stipriai sužalota. Tačiau dar yra trečdalis sąmoningumų žmonių, kurie pajęgs atnaujinti tautą. O šeimos ar nebūna dūmų? Pasitaiko iš abiejų pusių nesuapratimų. Ir jūs kartais esate per daug jautrūs ne visada norite priimti kritišką politinę nuomonę. Antuanas de Sant Egsiuperi rašė: "aš niekada neišsižadėsiu saviškių, nors ir kažką jie padarytų, tą gėdą geriau paslėpsiu savo širdyje".

Tebūnie Tėvynė lyg viena didelė šeima. Jūs gi esate kraujas iš mūsų kraujo ir geriausia tautos dalis. Meilė Lietuvai viską nugali. Po karo lietuvių sugrįždavo būti partizanais ir kovoti su priešais. Jie nieko nežiūrėjo, juos sovietai sutikdavo

ginklo kalba, bet jų akyse stovėjo Lietuva, okupuota, padalyta, tremiama į Sibirį. Dabar gi tokių pastangų jai atnaujinti, ne bereikės. Tėviškės žiburiuose (1999, nr. 42) Č.S. primena, kad "tauta būtų nuostolinga, jei nemalonių išeivių patirtys tėvynėje gundytų juos į visa nemoti ranka ir save nukreiptų kitataučių naudai". Sugrįžę pasidalytumėte savo gyvenimo patirtimi, užsimegtų dar glaudesni ryšiai ir su likusiais anapus, nes visais laikais žmonės emigruoja, ieško laimės kitur.

Lietuvos Užsienio reikalų ministerija galėtų prabilti per ambasadas atsišaukiamais ir individualiu darbu. Šia problema stokojame filmų, agitacinės propagandos, kad užsienio lietuviai galėtų patikrinti visus "už ir prieš". Jeigu Niujorke tavo namas kainuoja 170,000 dol., tai Lietuvos N.didmiestyje, kuriame planuotum gyventi, bus dvigubai ar trigubai pigiau, taigi tau lieka didžiulės finansinės atsargos.

Jūsų žemė, parduota Brazilijoje ar Argentijoje, kainuoja tiek, o Lietuvoje tik tiek. O gal jūs dar turite nuosavybės teises? Tiesa, nereikia užsigauti dėl pasitaikančių nesklandumų ar dėl pilietybės įstatymo ar dėl turto sugrąžinimo. Juk čia Tėvynė nėra kalta ir tik iš dalies... jos parlamentas galėjo truputį kitaip spręsti. Tačiau iš karto neįmanoma sudėti visus taškus į vietą. Visuomenė yra pilna prieštaravimų ir sudėtingiausių situacijų ekonominių sunkumų; pvz.

Išeivių sugrįžimą stabdo ir pensijų apmokestinimas

Yra daugybė priežasčių, kodėl šimtai tūkstančių lietuvių emigrantų, prieš gerą pusšimtį metų bėgusių nuo raudonojo tvano, negrįžta į laisvą Lietuvą.

Žinoma, pusę šimtmečio pragyvenus visiškai kitokioje visuomenėje, socialinėje ir ekonominėje struktūroje, vien dėl psichologinių motyvų sugrįžti į gimtąją žemę tikrai nelengva.

Tačiau yra ir kita, proziškesnė,

Gyvenimo Žodis

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Aba. Tėve!"

Kaip mes turėtumėm gyventi pagal tuos žodžius? Tikėdami, kad Tėvas mus myli, norėsime gyventi taip, kad mūsų santykiai su juo būtų kaip vaikų su Tėvu.

Jei būsime įsitikinę, kad Dievas yra mūsų Tėvas, tada, pirm visko, galėsime matyti jo meilę ir jo įsakymuose, pasiryžę juos vykdyti nauju įsijautimu, nebijodami bausmės, bet iš meilės jam.

Dar daugiau, mes galėsime matyti jo meilę taip pat visame, ko tik jis iš mūsų panorės ar leis, kad mums įvyktų. Mes galėsime visiškai pasitikėdami atsiduoti jam, tikėdami, kad jis turi mums savo meilės planą.

Tame laikotarpyje mes galime bandyti ypatingai atmesti visas baimes, pavesdami Dievui savo sveikatos, ateities, darbo, giminių ir visus kitus rūpesčius. Jei turėsime tvirtą tikėjimą, galėsime pamatyti, kad Dievas veikia mūsų gyvenime kaip Tėvas.

(Iš anglų kalbos išvertė K.Paulius)

ant jūsų tėvų žemės stovi namai, niekuo jums nenusikaltusio tautiečio, kuriam tenai paskyrė žemės gabalą. O dabar jam reikia išsikraustyti. Kas ir kur pastatys namą, o jeigu dar vaikai maži, jeigu biudžetė nėra lėšų? Sunku surasti pinigų politiniams kaliniams ir tremtiniams, norintiems sugrįžti iš Sibiro. 1999 m. jų šeimoms buvo įrengti tik 46 butai. Žodžiu, kiekvieno atveju reikia spręsti individualiai ir krikščioniškoje meilėje. Juk kalta yra komunistinė okupacija, o ne tas vargšas tautietis, kuris atsidūrė ant jūsų žemės ploto.

O gal dar reikia PLB valdybos papildomų derybų su Lietuvos valdžia? Plačiai išvystyta ir išsami vyriausybės programa padrasintų abejojančius lietuviams, išskaidydama jų nerimą, "kaip mes gyvensime sugrįžę?"

Prezidento V.Adamkaus kreipimasis: "Yankees, Come Home, Americans are returning to Lithuania to do business - and run the country" (Time, 1999 vasario) jau yra garantija. Prezidentas užtikrina ir primena, kad esate laukiami. Dabartinė Lietuvos vyriausybė daro viską, kad užsieniečiai investuotų kapitalą ir sustiprėtų šalies ūkis. Nors ir sunkiai, bet pamažu giedrėja tėviškės dangus ir gyvenimas tampa mielesnis. Ir mes pakilsime, išvargsime, išbrisime. O kad visi, atsakomybėje už tautą lyg už savo namą, sujungtume rankas bendram tikslui! Tebegirdžiu Dainavoj dainuotą dainą:

Kur svajonės mūsų žydi

Mūsų soduose žaliuos,

Grišim, grišim nepakildę

Svetimų kraštų keliuos.

"Tėviškės žiburiai"

priežastis, apie kurią Amerikos, Australijos, Brazilijos lietuviai prabyla iš karto. Užsienio valstybių mokamos pensijos Lietuvoje yra apmokestinamos 20 procentų pajamų mokesčiu.

Užsienio lietuviai, žinoma, neblogai gyventų ir iš 20 proc. mažesnės pensijos, tačiau, jų nuomone, čia yra principo reikalas. Kodėl valstybė nusavina penktadalį savo tautiečių pensijos?

Lygiai prieš dešimtmetį (1990 10 05) priimtame Fizinii asmenų pajamų mokesčių laikinajame įstatyme sakoma, kad nuolatiniai šalies gyventojai, gaunantys su darbo santykiais nesusijusias pajamas, įskaitant ir pensijas iš užsienio valstybių, yra pajamų mokesčio mokėtojai ir jų pajamos yra apmokestinamos 20 proc. mokesčio tarifu.

Prieš dvejus metus (1998 09 29) priimta šio įstatymo pataisa patikslino, kad iš užsienio mokamos pensijos nepamokestinamos pajamų mokesčiu tuo atveju, kai jos yra apmokestintos tos valstybėse.

Reikalo iš esmės tai nepakeitė, nes formalaus apmokestinimo preteksto nepanaikino, juo labiau kad daugelyje pasaulio šalių pensijos yra neapmokestinamos.

Jungtinėse Valstijose nuo vienos dalies pensijos mokami mokesčiai, nuo kitos - ne, todėl Amerikos įstatymu gerbiantieji mūsų tautiečiai paklausti tiesiog nežino, ką atsakyti dėl jų pensijų apmokestinimo.

[domiausia yra tai, kad, taip sakant, sugaudyti visus tuos užsienio pensininkus nėra taip lengva.

(Nukelta į 8-tą psl.)

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355.

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ
FEDERACIJA

Redaktorė Marija Geštautienė.

Prenumeratos kaina metams Australijoje \$45 dol., Europoje ir Amerikoje paprastu ir oro paštu \$90 Aust. dolerių. Atskiras numeris \$1-50. Skelbimai už skilties vieną cm. \$3. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų ir pasirašytų straipsnių turinį neatsakome. Redakcija korespondencijas trumpina ir taiso savo nuožiūra.

Nespiuk logikai į akį

VL. MAČYS

Apakinti beprotiškos kolonizacijos laimėjimais, rusai nuo 16 šimtmečio vidurio iki 17 šimtmečio kas metai okupuodavo apie 42000 kv.km.

Tas kolonizacijos "feeding frenzy" neseniai kiek aprimo, bet vis dar atsispindi ir dabartinėje rusų pašamonėje. Nemokėdami gyventi iš savo rankų darbo, vis rėmėsi ant vergų nugarų ir pamišio, kad laikai keičiasi ir Rusijos augimas horizontaliai, bet ne vertikaliai jau nebetinka šiam amžiui, kaip tikėtų savimi pasitikinčiai kultūringai tautai. Pavergtos tautos, pajutę laisvę nebenori grįžti į "savanorių vergų gretas". To pasekoje, "matuška rasija", pasaulio užkariautoja ir jos internaciolistai" vaikšto be batų ir geros duonos kėsnio.

Bet nežiūrint į dabartinę Rusijos padėtį, ji vis dar sugeba (ir kartais sėkmingai) "performuoti didžiausią šio amžiaus sukčių triuką, bandydami intimituoti Vakarais ir visą laisvą pasaulį, kad bent koks NATO plitimas į Rytus, yra grįžimas į "šaltą" ar net "karštą" karą. US Prezidento susitikimas su Putinu aiškiai parodo, kad amerikais vadovai irgi "prarado savo kelnes" besiderėdamas su Putino svita, kuri nekaltai pareiškė, kad "duokite mums 2 milijonus dolerių ir gausite tą plutinių (70 tonų). Matydami tokio reikalavimo kvailumą, abu vadovai sušvelnino tą "70" ir pareiškė, kad abi šalys "skels per pusę" t.y. po 35 tonas plutonijaus bus sunaudota "taikiam tikslui", kad jį naudotų?

Čia tik dalies Maskvos triukų ir grąsinimų. Amerika nori surasti būdą, kaip apsiginti nuo visokių raketų puolimo. Maskva tam smarkiai priešinosi ir grąšina, kad ji turės plėsti savo branduolinių ginklų arsenalą. Reiškia, jei ji nutars pulti Ameriką, tai Amerika turi laukti savo galo, nes taip nori Putinas ir CO. Neveltui pasaulis vadina Rusiją Europos Pariah (atstumtas, išstumtas). Trumpai ir aiškiai - ji nepriklauso Vakarų pasauliui.

Grįžtant prie NATO - Maskva nepamini, kad virš 20 mil. pavergtų Kaukazo, Užkaukazės ir Sibiro kraštų, kurias rusai inkorporavo į savo "NATO", pavadinę Nepriklausomų šalių sąjungą. Ir žinoma, apie tai Kremlius nutyli, kad po savo letena laiko 1/6 pasaulio dalį ir tautas su milžiniškais žemės turtais, kurios niekad nebuvo slavų žemės dalis. Kaip viena iš daugelio Čečėnija. Šimtmečius kovoja dėl savo laisvės ir ja vis nori skaityti, kaip federalinės Rusijos dalį. Kada Maskvai užteks?

Žiniasklaida yra pilna visokių gazdinimų ir gazdintojų, bet taip mažai yra pateikta ar pasakyta, kur yra ta etninė Rusija ir ką ji turi be pavergtų tautų ir kiek tu etninių rusų yra? Pagal paduotus statistinius davinius (pačios Maskvos) federalinės Rusijos gyventojų skaičius yra 148,1 mil. žinoma, iš to skaičiaus reikia atimesti anksčiau minėtus užgrobtų šalių žmones. Taigi jei ir būtų kokia 120 mil. rusų, tai jau yra "magaryčios" etninei Rusijai. Komunistų ir rusų, imperialistų paskatinti, politiniai komentatoriai nuspraudžia: "laisvas pasaulis nenori pykinti Maskvos. (Čečėnai taip negalvoja).

Bandykime nors kartą nespjauti logikai į akį ir paanalizuoti tokių komentatorių komentarus". Pradėkime nuo Europos. Gyventojų

skaičius 477.1 mil. Turtingi, sotūs, gerai ginkluoti ir turi branduolinius ginklus, eg. Prancūzija, Anglija ir US daliniai. Europa bijo rusų!?

Amerika, galingiausias pasaulio kraštas ekonominiai ir kariniai, gyventojų 247 mil. Irgi dreba nuo žerinovskių. Japonija - gyventojų virš 122 mil. irgi bijo Maskvos. Jei jie ir oficialiai neturi branduolinių ginklų, tai tik nemato tam reikalo girtis. Japonai niekad nepamirš Kurilų salų ir kitų užgrobtų žemių. Ar galima pamiršti Kiniją? Virš vieno bilijono žmonių, ginkluoti branduoliniais ir kitais moderniais ginklais bijo Rusijos. Pirkimas iš rusų ginklus nepasako priklausomybę nuo Maskvos. Tik neseniai įvykusiame Putino ir Kinijos vadovo telefono pasikalbėjimas nebuvo jau taip, kaip tikėtų tarp draugų. Kinija tik laukia geros progos suvesti "balansą". Laikas ir ekonominė padėtis yra jų pusėje.

Taigi, "mieli" gasdintojai nespjaukite logikai ir į antrą akį. Reiktų paminėti rusų grąsinimą Baltų kraštams ir jų reikšmę Maskvai kas liečia Baltijos jūrą ir prietilį Europos puolimui - Rytprūsius. Europa yra per didelis kėsnis ir su prietilėiu, jos puolimui. Kiek yra "naudinga" Baltijos jūra rusams?

Baltijos jūra yra lengvai užblokuojama prie Skagerrako ir Kattegato, Belomoro kanalas bereikšmis - užšąla, Juodosios jūros laivynas (baigia rūdyti) irgi bereikšmis, nes turi perplaukti Dardanelį ir Giblartarą. Murmanskas irgi nesaugus. Vienintelis kelias į atvirą jūrą buvo Vladivostokas. Čia ir buvo tam reikalui netiestas žmonių kaulais Transsibiro geležinkelis. Bet ir vėl komisari apsišovė. Jų laivų koncentracija yra gerai "parengta" Amerikos, Japonijos ir Taivano jūrų pajėgomis.

Atrodo, kad šį kartą komisarų blefas prieina liepto galą. Dabartinė padėtis pačioje Rusijoje ir karas su Čečėnija tai parodo. Jei nebus savanorių vergų, nebus ir Kremliaus "galybės", kurią jau ir dabar, kaip minėta anksčiau. Pasaulis vadina "Rusija - Europos Pariah", bet ne galybe.

Tegu Vyriausybė apšyla: skaitytojų mintys internetu

"Laiko Ženklaai" ("Lietuvos rytas")

Vyriausybė nespėjo kojų apšilti, o jau kalama prie kryžiaus už tai, ką jau padarė, ir už tai, ką planuoja padaryti.

Tai padaryti visada suspėsime, o pirmiausia vertėtų juos pagerbti už ryžtą nuo pat atėjimo į valdžią pradžios imti dirbti ir pakeisti nusistovėjusią, ypač ankstesnių vyriausybių įprastą mindžikavimą vietoje ir stenėjimą apie reformų būtinumą.

Visa tai ir privertė imtis "grieštos" taupymo politikos, kuri gerojai apkarpė daug didesnio žmonių skaičiaus finansinį pajėgumą, palikdama juos be ir taip varganų premijėlių ar priedų, leidusių nors per šventės pradžiuginti artimuosius dovanėlėmis (turiu omenyje ne dirbtinai išpūstus priedus stambiems valdininkams, bet paprastų valstybės tarnautojų ir pareigūnų atlyginimus).

Pamotė, kurią mylime

Antanina GARMUTĖ

Yra pamotės. Yra motinos.

Vaikų pagarbos ir dėkingumo nusipelnė ne kiekvienu pamotė. Tik didelėmis pastangomis, rūpesčiu, sąžiningumu, pasiaukojimu ir širdies šiluma užsitarnaujama posūnių ir podukrų meilė. Garbingas motinas vardas.

Deja, yra ir tikrų motinų, kurioms savo vaikai nieko nereiškia, ir elgiasi jos tarsi blogos pamotės. O jų kasdien skriaudžiami vaikai - savas kraujas - jas vis tiek myli.

Mylime ir mes. Meilės ekstazėje netgi vadiname ją ne paprasta, o Motinų Motina. Jos vardą kartojome dusdami gyvulinuose vagonuose, važami į Sibiro sniegynus. Dėl Jos mus žudė ir kankino, varė iš gimos pastogės. O kiti mūsų broliai ir sesės skaudama širdim buvo priversti palikti ją - dangintį ir svetimus kraštus dėl duonos kėsnio arba gelbėdami savo gyvybę.

Mes grąžiname Jai laisvę ir garbingą vardą. Ji jau nebe "severo zapadnyj kraj" - šiaurės vakarų kraštas. Ne. Ji laisva!

O mes - ar laisvi? Kažin. Tie, kurie išlikome, nustebe matome, kaip dažnai Ji elgiasi su mumis kaip bloga pamotė (gera - taip nesielgtų).

Mus slėgia ekonominė, finansinė ir dvasinė krizė. Nesibaigianti: nuolat brangsta visi maisto produktai. Litas devaluuoja. Pensijos nedidėja. Auga tik seimo narių bei valdininkų atlyginimai ir pilaitės. Sovietinio mentaliteto valdžios vyrai narsiai veržia diržus (ne sau!) - pensininkams! Beveik trečdaliui tautos. Bedarbių daugėja. Nėra aukštų pareigūnų atsakomybės už blogus darbus. Tauta nyksta fiziškai: kasmet išmiršta daugiau, nei užgimsta. Užaugę vaikai, normalaus gyvenimo ieškodami, bėga į užsienius.

Sunku nepatenkantiems po Tavo, pamote, sparnu paprastais žmonėms. Glostai ir garbstai, premijomis, priemokomis, priedais ir sklypais apdovanoji Tu ne juos...

Bet!

Laisvai ir išdidžiai plevėsuoja Trispalvė naujojo tūkstantmečio vėjuose!

Istorijos vadovėliai jaunimui nemeluoja nei apie Molotovo-Ribentropo protokololus, nei apie tremtį ir lagerius, nei apie pokario kovas Lietuvos miškuose.

...Mažasis Altoniškių mokyklėlės pirmokas Gediminas Pečiulis mokosi Tautos Himną. Žodis po žodžio. Nes ir suprasti reikia tuos žodžius. "Sunku" - sako man vaikitis. Bet jis nežino, ką reiškia nelaisvė, ką reiškia sovietinė imperija. Kokia ji buvo. Kodėl sugriuvo. Jo trečiaklasis broliukas orientuojasi geriau: "Močiute, - sako jis, - mes klasės skaitiniuose skaitėme, kad jūs Sibire druską kasėte. Tai jie ir vaikus į vergiją vežė?!" Jis jau žino, ką reiškia būti laisvam. Leisti aitvarus su trispalviais kaspinais - po laisvu dangumi. Ir nieko nebijoti! (Neareštuos. Neišvėsi).

Mokykloje paminėjo sausio 13-ją - Laisvės gynėjų dieną. Mažasis Gediminas nevaikiškai surimtėjęs grįžo iš bažnyčios. Joje jis pabuvojo kartu su savo draugu kauniečiu Titu. Mažuosius į ten nusivedė pastarojo močiutė - Vytauto Didžiojo universiteto profesorė. Dvasios laisvė - įvykęs faktas!

Tik savo gyvenimais, ir nemelnuodami, įstengsime sukurti sąžiningą ir modernią visuomenę. Ir išugdyti jaunąją kartą, vertę motinos Tėvynės. LIETUVOS (Ne pamotės!)

Prisiminkime šį vardą, kurį kaip šventę relikviją nešėmės širdyse per gūdžius okupacijos dešimtmečius, kurį kartojome - kaip maldą, kaip burtžodį - išsilaisvindami:

LIETUVA! LIE - TU - VAA!

vis tiek blogiau jau negali būti.

Kai nepavyks naujai valdžiai reformos, tada juos ir linčiuosime, o dabar jiems reiktų dar pagyventi. Garo jie turi kur kas daugiau nei visi Seimai iki šiol kartu sudėjus.

Valdžios vyrų kompetencija abejotina. Ir R.Paksas, ir A.Paulauskas - pradžiūmoksliai. Lauksime, kol ko nors išmoks.

Spaudos nešališkumas ir sugebėjimas atskleisti net mažiausius valdžios korupcijos atvejus tapo ypač aktualus atėjus į valdžią. Naujosios politikos blokui.

"Nevarykit" jus ant R.Pakso & CO. Galima pagalvoti, kad jūs tik bei siekiat jo atsistatydinimo. Leiskit žmogui dirbti ir pamatysim, kas bus. O jūs jau iš anksto gasdinat tautą.

Aš daug, daug metų prisiminsiu...

Visas pasaulis stebėjo, kaip praeitų metų rugsėjo 15-tą dieną prasidėjo Olimpiada Sidnėjuje. Suvažiavo virš 10,000 sportininkų iš 199 kraštų varžytis daugybėje įvairių sporto šakų. Nemažas kontingentas sportininkų ir atstovų atvyko ir iš Lietuvos. Kaip visi žinome, Lietuva laimėjo penkis medalius - po auksinį už disko metimą ir šaudymą, o bronzinius už irklavimą, dviračių lenktynes ir krepšinį.

Dauguma žiūrovų tik per televiziją galėjo sekti žaidynes, bet man pačiam teko nuvažiuoti į Olimpiadą žiūrėti Lietuvos rinktinės vyrų krepšinio varžybų. Su pora draugų turėjau laimę matyti Lietuvą žaidžiant prieš Kiniją. Garsiai šaukėme už Lietuvą, o kai Lietuva lengvai laimėjo, vos balsų nepraradome. Mes lietuvius rėmėme, kiek galėjome, ar tai Štombergas įmetė tritaškį, ir Songaila pagriebė kamuolį nuo priešo, ir kuriam kitam sėkmingai pavyko ką nors padaryti lietuvių naudai. Man asmeniškai būti ten vietoje buvo didelis ir gražus pergyvenimas.

To žaidimo laimingu galu dar nesibaigė mano su draugais džiaugsmas. Išėję į lauką atšvesti laimėjimą, sutikome atvažiuosius iš Tėvynės lietuvių. Su jais pabendravome, padainavome. Pasidarėme nuotraukų su žurnalistais iš "Lietuvos Ryto" laikraščio. Buvo labai gaila, kad negalėjome ilgiau pabūti jų tarpe. Paskiau sugrįžus į sporto salę žiūriu - gi šalia mano vietos sėdi garsusis Rimas Kurtinaitis. Užpakalyje sėdėjo Chomičius, Einikis, Marčiulionis ir kiti lietuvių rinktinės žaidėjai. Mes gavome jų parašus ir pasidarėme su jais nuotraukų, bet deja, nuotraukos neišėjo. Tai buvo didelė nelaimė.

Ta mano kelionė į Sidnėjus Olimpiadą padarė man nepaprastai didelį įspūdį, kurį aš daug, daug metų prisiminsiu.

Rimas Statkus
Melb. Lituaniščių kursų 11 kl.

Robinzonas Kruzas

Visi yra girdėję vardą "Robinzonas Kruzas", bet ne visi yra perskaitę to pavadinimo knygą arba jeigu yra skaitę, tai greičiausiai jau daug užmiršę. Truputį priminsiu.

Pačioje pradžioje tėvas kalbasi su savo sūnumi Robinzonu. Sūnus aiškina tėvui, kaip jis norėtų keliauti aplink pasaulį laivu. Tėvui visai nepatinka tokia mintis. Jis nori, kad sūnus taptų profesorium. Neleidžia sūnui plaukti.

Robinzonas nepaklauso tėvo, ir pabėga iš namų. Nuvažiuoja į uostą. Ten jis sutinka laivo kapitoną, kuris ruošiasi plaukti aplink pasaulį. Robinzonui pasiseka plaukti kartu.

Jiems bekeliaujant per jūras, užeina labai didelė audra, kuri laivą geroai pamėto, bet kurią jų laivas išlaiko. Bekeliaujant Robinzonui tenka valyti laivą ir virti valgyti, nes jis nori būti jūreivis.

Pakyla antra baisi audra. Šį sykį jų laivas paskęsta. Tik vienas Robinzonas išsigelbėja. Visi kiti žūsta. Robinzonas plaukioja jūroje

ATEITIES ŽINGSNIAI

Iš k: T.Kviciuskas, R.Statkus, V.Brazaitis, P.Birštonas, R.Strunga

ant lentgalio, kol jis pamato atplaukiantį svetimą laivą.

Tai piratų laivas. Piratai jį pasiima į laivą, ir jam tenka dirbti jiems. Tenka su jais kariauti prieš kitus laivus. Po kiek laiko piratai grįžta namo į savo salą. Jie palieka Robinzoną tenai dirbti.

Vieną dieną piratų kapitonas išsiučia Robinzoną žuvų pagaudyti. Robinzonas pasiima daug maisto, įsėda į valtį ir išplaukia žuvauti. Jis išplaukia kuo toliau nuo piratų salos, kad pabėgtų nuo jų.

Toliau skaitykite patys iš bibliotekos pasiskolinę šį klasiką. Manau, kad jums patiks kaip ir man.

Povilas Birštonas,
Melb. Lit. Kursų 9 kl.

Olimpinės Žaidynes prisiminsiu

Praeitų Olimpiadų žaidynių įkarštyje visi stebėjome jų eigą televizijos ekrane ir gaudėme rezultatus skelbiamus per radiją ir laikraščius. Lietuviams gi labiausiai rūpėjo, kaip sekėsi Lietuvos sportininkams. Pažvelgus dabar į tas nuostabias dienas, kad labiausiai stovi atmintyje?

Akyse tebestovi atidarymo ceremonija, ypač tas vaizdas, kai buvusių Olimpiadų žaidynių aukso medalio laimėtojas Virgilijus Alekna įnešė Lietuvos trispalvę vėliavą į stadioną Sidnėjuje. Paskui jį išsilygiavę įžengė virš šešiasdešimt gražiai uniformuotų lietuvių sportininkų su treneriais ir kitais palydovais.

Trečia žaidynių diena buvo svarbi tuo, kad lietuvaitė Daina Gudžinevičiūtė vienu tašku laimėjo aukso medalį šaudyme.

Penktą dieną buvo Virgilijaus Alekno disko metimas. Laimėjęs aukso medalį praėjusioje Olimpiadoje, jis mūsų neapvylytė nei šį sykį - vėl laimėjo auksą. Lietuviai taip pat laimėjo bronzos medalius dviračių lenktynėse ir irklavime. Šiuos medalius laimėjo moterys - dviratininkė Diana Žiliūtė ir irkluotojos Kristina Poplavskaja su Birute Šackickiene. Tas irklavimo lenktynes rodė per televiziją.

Lietuvių krepšinio komanda paskutiniu laiku buvo visai nebloga. Deja olimpinėje rinktinėje trūko Arvydo Sabonio ir Žydrūno Ilgausko. Pirmą žaidimą pralošė prieš Italiją tik dviem taškais. Po to laimėjo prieš Kiniją ir Naująją Zelandiją, bet pralošė prieš Ameriką

Laikas daro savo.
O tu, žmogau?

devyniais taškais. Kaip reikėjo žaisti ketvirtfinalė prieš Jugoslaviją, lietuviai galvojo, kad praloš prieš tokią stiprią komandą, o laimėjo 16 taškų.

Viską lemiančiame krepšinio pusfinalyje žaidė vėl prieš Ameriką. Šią nepaprastai įtemptą kovą būtų pataikęs įmesti tritaškį paskutinę sekundę! Labai nusiminusiems lietuviams tada teko rungtis su Australija dėl bronzos medalio. Praeitose Olimpiadose žaidynėse jie buvo aplošę australus tik keturiais taškais. Šį kartą lietuviai laimėjo 26 taškais.

Iš viso lietuviai pelnė penkis medalius - du aukso ir tris bronzos. Tokiai mažai šaliai gauti penkis medalius yra labai didelis dalykas. Tikiuose, kad kitoje Olimpiadoje gal laimėsime dar daugiau.

Povilas Birštonas,
Melb. Lit. Kursų 9 kl.

Birštone ant kalno

Vieną saulėtą vasaros dieną, nusibodus man su draugais žaisti kieme, užkopėme ant kalno netoli mano namų. Kalnas buvo labai didelis, medžiais apaugęs. Kai neturėdavome ką veikti, visada eidavome ant kalno. Tenai buvome pasistatę būstą medyje. Taip pat buvome pasidirbę įvairiausių ginklų iš medžio. Aš buvau pasidaręs lanką, daug strėlių ir kardą. Mano draugas Edvinas buvo pasidaręs lanką, strėlių ir ietį, o Algis tik kardą ir ietį.

Bežaidžiant ant kalno pastebėjome gaują kitų vaikų. Jie irgi buvo apsiginklavę. Kai jie mus pamatė, pradėjo mus vytis. Jų buvo daug daugiau negu mūsų, ir jų ginklai buvo geresni. Todėl mums reikėjo bėgti.

Algis, Edvinas ir aš leidomės bėgti į kitą kalną. Ten mes turėjome paslėpti daugiau ginklų. Suspendome iš tos slėptuvės pasiminti kelis lankus ir atsarginių strėlių. Anie vaikai jau buvo beveik mus pasiviję, kai mes su savo lankais ir strėlėmis pradėjome šaudyti į juos. Aš pataikiau vienam vaikui į koją, taip, kad jis pradėjo verkėti. Kai kurie iš jų bandė ir į mus šaudyti, bet mes buvome už medžių, taip kad jie negalėjo pataikyti. Neužilgo ta gauja pritrūko strėlių. Žinodami, kad nebegalės laimėti, jie apsisuko ir nubėgo namo.

Toks mano prisiminimas iš netolimos vaikystės dienų Birštone ant kalno.

Povilas Birštonas,
Melb. Lit. Kursų 9 kl.

Darius ir Girėno skrydžio reikšmė Lietuvai

Baltą žiemos rytą skubėjau į mokyklą. Sugrubusias rankas susikišau į gilias palto kišenes. Netikėtai apčiuopiau kažkokį popierėlį. Ištraukiau. Nuo dešimties litų banknoto į mane žvelgė du veidai - Darius ir Girėnas, Lietuvos didvyriai, nugalėję Atlantą, bet taip ir nepasiekę savo gimtinės. Ir visgi, kokią reikšmę turi jų žygis Lietuvai bei visam pasauliui?

1927 m. gegužės 21 dieną Stepas Darius stebėjo, kaip minios sveikino narsuolį Charles Lindbergh, iš New Yorko atskridusį į Paryžių. Tada jo širdyje įsižiebė noras nugalėti Atlantą ir taip išgarsinti jaunąją Lietuvą. Šis noras niekada neužgeso, priešingai išaugo į didžiulį troškimą, kuris lyg vaiduoklis persekiojo Darių, kol pagaliau išsipildė.

Darius ir Girėno norui išsipildyti trugdė pinigų stygius. Jų nerėmė jokia fima, nepadėjo Lietuvos valstybė. Tačiau lakūnai nenuleido rankų ir su gerų žmonių finansine parama įsigyjo seną lėktuvą, jį perdirbo bei nusipirko būtiniausias prietaisus, kurie deja nebuvo pirmos jaunystės. Blogiausia, kad radijui ir parašutams pinigų nebeliko. Bet lakūnai turėjo paruoštą lėktuvą, kuriuo jie skris į savo tikslą, svajonę, troškimą ir ... mirtį.

Pakilimas - pati svarbiausia ir labiausiai jaudinanti kelionės dalis narsuoliams nežadėjo nieko gero. Atrodė, kad net pati gamta nenorėjo Darius ir Girėno išleisti į sunkią kelionę. Pagaliau lietuva debesys išsisklaidė ir ilgai laikytoji diena atėjo. Lituania sunkiai, vos atsiplėsdama nuo žemės, pakilo. Žygis prasidėjo! Niekas neįstengė pakirsti Darius ir Girėno ryžto.

Kaune minios žmonių nekantriai laukė didvyrių sugrįžtant. Bet lėktuvas nepasirodė... Narsuoliai grįžo į tėvynę, tik deja ne taip, kaip visi tikėjosi ir laukė - mediniuose karstuose. Lietuva verkė, Lietuva liūdėjo.

Darius ir Girėnas atliko nepaprastą istorinį skrydį. Naudodami senus prietaisus, jie neįtikėtina tiksliai, niekur nesuklysdami ir puikiai orientuodamiesi perskrido Atlantą. Aviacijos istorijoje jų skrydis laikomas klasišku.

Galbūt lakūnams būtų pavykę išsigelbėti, jei jie būtų turėję radiją. Daugelio šalių aviacijos vadovybės pasinaudojo šia skaudžia pamoka, uždraudamos pakilti lėktuvams, neturintiems šio svarbaus įrengimo.

Šie faktai rodo, kad drąsuolių lakūnų žygis nebuvo veltui. Savo nepaprastu skrydžiu jie prisidėjo prie aviacijos vystymosi - tokio svarbaus ir naudingo. Darius ir Girėnas buvo minimi kaip didvyriai, žuvę žmonijos labui, nepabūgę ir nugalėję gamtą.

Darius ir Girėnas savo nepaprastam sumanymui paaukojo ne tik savo pinigus, bet atidavė visas jėgas ir visą širdį. Narsus žygis, turėjęs išgarsinti mylimą tėvynę, buvo jų gyvenimo tikslas ir didžiausia svajonė. Savo atklaklumu ir drąsa jie įrodė, kad galima pasiekti viską, ko be galo trokšti. Tik reikia tikėti viltim ir kovoti dėl savo savajonės ir niekada nepasiduoti.

Gintarė Kėvalaitė,
Laikiniai viešinti mokinė iš Lietuvos

XXI Australijos Lieluvių Dienų Doezijos ir Literatūros Vakarais

Iš k: Zita Prašmutaitė, Birutė Kymantienė, Birutė Prašmutaitė ir Rita Mačiulaitienė Poezijos ir Literatūros Vakare

Lietuvių Dienų Sydnejuje Literatūros popietė buvo įdomus ir turtingas veidrodys mūsų žodinės kultūros Australijoje.

Popietę pravedė mums visiems gerai žinoma Rimantė Gell. Ji supažindino popietės svečius su poetais ir rašytojais.

Poezijos autoriai buvo J. Mikštas, A. Veščiuonaitė-Janavičienė, L. Šimkutė, A. Pražgintaitė-Spykers ir J. Almis Jūragis.

Poezijos turinys apėmė ir išreiškė mintis, reikšmę ir jausmus tipiškus mūsų išeivijos padėčiai. Visų išeivių padėtis yra panaši visur. Tas kraštas kurį daugelis iš mūsų apleidė prieš daugiau kaip pusę šimtmecio jau nebe tas kraštas nebėra. Yra kitas kraštas ir kiti žmonės ir mes visi pasikeitėm, nes niekas vietoje nestovi. Yra sakoma, kad išeiviai gyvena krašte kurio jau nėra. Tuo pačiu metu kasdieninė realybė čia, kur mes esame yra pilna visokių problemų reikalaujančių lankstumo ir nuolatinio prisitaikymo aplinkybėms.

Tą ypatingą mūsų situaciją, poezija ir proza padeda paaiškinti. Padeda suprasti save, kitus ir gyvenimą aplink mus. Visa tai padeda išlaikyti mūsų tautinę kultūrą, kaip išraišką ištikimybės Tėvynei ir kiekvienam asmeniškai padeda aukštinti mūsų kasdieninio gyvenimo kokybę.

Dalis poezijos temų buvo Tėvynės ilgesys, nostalgija praeities ir jaunystės. Priedo paaiškinimas reikšmės simbolių gamtoje, gamtos grožyje ir to grožio pergyvenime. Išreikšti buvo ir kūrybiniai ryšiai ir įtakos tarp žmonių, kurie mums padeda pergyventi realybę mūsų padėties šioje žemėje, kur pilnoje sąmonėje kiekvienas momentas pasidarė reikšmingas.

Prozos pavyzdžiai buvo iš praeities ir dabarties. Antros kartos Dalia Janavičiūtė (anglų kalba) analizuoja estetiškus momentus paveikslo turinyje šių dienų aplinkoje.

Pirmos kartos proza aprašo tipingus pergyvenimus miško kirtėjų šokių vakare. (J. Janavičius). Pirmieji žingsniai emigracijoje, pastangos suprasti vietinį gyvenimą, papročius ir žmones. (Jonaitienė-Kabailaitė). Agnė Lukšytė aprašo Australijos tipingų žvėrių ir aborigenų aplinkybes ir ryšius. Ava Saudargienė primena mums sovietų okupacijos terorą ir baimę kentėjusių per jų akis. Bronė Mockūnienė grįžta į okupuotą Lietuvą. Gale vėliau ji džiaugiasi, kad mes po tiek metų esame laimingi kad Lietuva vėl atgavo savo

nepirklausomybę.

Tarpe literatūros buvo muzikaliniai intervalai. Ypatingai energingos presentacijos Melburno trio (B. Prašmutaitė, B. Kymantienė ir R. Mačiulaitienė) ir vėliau duetas (B. Kymantienė, R. Mačiulaitienė ir Z. Prašmutaitė akompanavo).

Vietinis Sydnejaus muzikas Darius Gakas padainavo savo kūrybos dainų akomponuodamas sau su gitara ir taip pat praturtino šios popietės turinį. P.C.

Melburno Pensininkų Sąjungos Metų Užbaigimo Šventė

Alisa BALTRUKONIENĖ

Netruko prabėgti metai ir vėl susitiko Melburno Pensininkų Sąjungos nariai Lietuvių Namų Jubiliejinėje salėje savo metinės šventės proga, gruodžio 12 d. Čia ir rinkosi atvykstantys pensininkai jau nuo 10 val. ryto. Šiais metais susirinko kiek mažesnis skaičius, negu praėjusiais metais, bet jie atvyko tvirtai tikėdami, kad 2001-mieji metai bus pasaulinės taikos, didžiųjų vilčių Tėvynei Lietuvai ir visų siekių išsipildymo metai.

Ilgos, keturios baltai apdengti stalų eilės tiesėsi per visą Jubiliejinę salę, o salės priekyje, tokių pat stalų eilė stovėjo skersai salės. Stalų ir salės papuošimui vyravo kalėdinės spalvos - žalia, raudona, balta.

Buvo tai paprastas darbo dienos antradienis ir šiais metais pasitaikė, kad keletas kviestinių svečių negalėjo atvykti. Bet Melburno Apylinkės valdybą atstovavo valdybos narys Feliksas Sodaitis. Melburno Klubą pirm. Vladas Bosikis su p. Valaitiene. Dalyvavo laikraščio "Tėviškės Aidai" redaktorius Edvardas Šidlauskas su žmona Maryte, Melburno Šaulių vadas Vitas Šukevičius su žmona. Taip pat solistas Vincas Danius su žmona. Visi jie išreiškė nuoširdžius sveikinimus ir gerus linkėjimus Pensininkų Sąjungos pirmininkui Augustinui Tomkevičiui ir jo valdybai.

Vietoj išvykusio į Tasmaniją kunigo Egidijaus Arnašiaus, stalo maldą atliko "Gyvojo Rožinio" pirmininkė Viktorija Jablonskienė.

Gražiai papuošta kalėdinė eglutė su mirksėjantiomis elektrinėmis žvakutėmis stovėjo ant staliuko salės priekyje, o prie pianino jau ruošėsi solistės Rita Mačiulaitienė ir Birutė Kymantienė su jauniausia dukrele.

Salės dešinėje pusėje stovėjo didelis pyragas - "Šakotis",

Saulėtos Australijos keliais

2000m. lapkričio mėn. 01d. savo pusbrolių pakviesta atvykau į Australiją Melburno miestą. Tai buvo jaudinantis susitikimas, kadangi mes vieni kitų nepažinojom.

Taip prasidėjo mano kelionė po nepažįstamą žemę. Susipažinau Melburne daug įdomių, mielių lietuvių ir pasijutau lyg būčiau netoli Lietuvos.

Aplankiusi Melburną ir nemažai Viktorijos labai norėjau pamatyti Sidnėjū, nes Olimpines žaidynes kurias stebėjau per televizorių paliko neišdildomą įspūdį.

Sužinojusi, kad Sidnėjūje vyks Australijos lietuvių dienos paprašiau Danutės Lynikienės, jeigu yra galimybė, kad būčiau įtraukta į vykstančiųjų sąrašą.

Taip 2000 m. gruodžio 26 d. su Melburno ir Geelongo lietuviams vykstant į Sidnėjū. Kelionė sekėsi puikiai.

Sekančią dieną St. Joachims bažnyčios pamaldomis prasidėjo Australijos Lietuvių dienos. Tai buvo nepakartojama proga pamatyti tiek daug lietuvių suvažiavusių iš visų Australijos kampų.

Pagalčiau ateina diena kada pamatau išsvajotą Sidnėjū.

Pirmausia suspaudžia širdį ir byra ašaros, kad gali pamatyti nuostabiai įdomų ir įspūdingą miestą, tada pagalvoji tai Dievo dovana ir brangini kiekvieną tau suteiktą akimirka.

Plaukiame laivu pro Operos teatrą į Manly, nuotaika puiki, šypsena visų veiduose, grįžtame namo gerai nusiteikę. Pilni įspūdžių.

Paskutinę metų dieną aplankom Olimpinių stadioną. Didelį įspūdį palieka plaukymo baseinai, bei olimpinio stadiono įrengimai. Sudie, Sidnėjau!

Naujųjų Metų 1-mąją dieną važiuojam atgal į Melburną. Pro autobuso langus matau daug įvairių medžių, o ypatingai nemažai baltai pilksvais kamienais, tai eukaliptai, matau saulės išdegintą geltoną žolę. Ačiū Tau, Australija, kad nors truputį gavau progos Tave pamatyti prisiliesti prie Tavo žemės ir padėkoti už tą grožį, kurį man suteikėi.

Už kelių dienų išvykstu į Lietuvą, baigdama noriu padėkoti visiems lietuviams, kuriuos teko sutikti už jų gerumą, šilumą, nuoširdumą.

Lidija Eigindienė,
Kaunas

nuoširdžia pastanga ji paskyrė vyresnio amžiaus publikai. Padėkojo jai smarkiais plojimais.

Ir vėl pirm. Tomkevičius tarė svarbų žodį: Jis paaiškino, kad Klubu salėje irgi stovi du ilgi, baltai uždengti stalai ant kurių yra labai įvairių valgomų gerybių.

Radome mes ten: dviejų rūšių žuvies, rūkytų ungurių, silių, vėžiukų. Mūsų rūšys irgi buvo keliariopos: šviežio ir rūkyto kumpio, paukštienos, falšvo zuikio su įkeptais kiaušiniiais, farširuotų kiaušinių, raudonos ir baltos mišrainės, bulvių salotų, šviežių daržovių ir dar šis bei tas. Negi galima dabar viską prisiminti?

Jubiliejinėje salės buvo ant stalų karafos raudono ir balto vyno bei vaisvandeniai.

Galima tik įsivaizduoti, kiek įtempto darbo ir kiek nuoširdžių pastangų buvo paskirta šitam paruošimui. Dvi dienas virtuvėje dirbo eilė savanorių moterų, gera nuolatinė Sąjungos virtuvės šeiminkė Eleonora Mulokienė ir miela patarėja Halina Statkuvienė. Jų nurodymu vyko visi virtuvės darbai, kurioms visoms ir visiems pirmininkas išvardinęs nuoširdžiai padėjo.

Pirmininkas taip pat pranešė, kad kavą ar arbatą visiems prie stalų servuos keturių asmenų jaunimo grupė, bet skanių pyragų reikės nueiti pasirinkti. Tuo pačiu metu pirmininkas padėjo toms ponioms, kurios tuos skanius pyragus atnešė ir visiems padėjėjams kurie padėjo abi sales paruošti ir stalus sustatyti, bei juos papuošti.

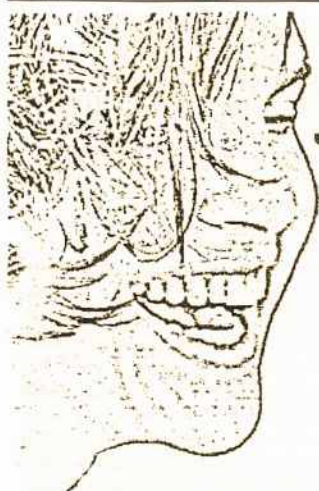
Skaniai papuotavę visi dar nesiskirstė į namus, bet dalinosi įspūdžiais, dėkojo pirmininkui, palinkėjo visai valdybai sveikatos ir prašė, kad pasilikytų vadovauti ir ateinančioms metams.

Šaulių Vyskupas Eugenijus Bartulis išleido kryžių kalno savo asmeninių fotografijų albumą.

Labai gražiai išleista knyga su nuostabiai gražiomis nuotraukomis. Jei kas norėtų įsigyti, skiriant auką albumo išleidimui, bus atsiųsta.

Mielai tarpininkausiu - Halina Statkuvienė, telef: (03)9819-1434.

Pakalbėkime apie sveikatą

Juokimės į sveikatą

pokštauti, nei iš kitų sąmojo juoktis. Žinoma, būna ir rimtų priežasčių liūdi, tačiau dažniau būname niūrus visai, regis, be priežasties. Kodėl?

Tarp liūdesio priežasčių psichologai mini... troškimų išsipildymą. Žmogus metų metus siekė savo tikslo - norėjo gauti butą, nusipirkti automobilį ir pelnyti mylimo žmogaus palankumą. Ir štai pagaliau norai išsipildė. Tačiau vietoj lauktos palaimos - tuštuma, net liūdesys. Taip, esame nepakenčiamos būtybės, nes būtinai kažko norime, kažkur skubame.

Kita liūdesio priežastis - civilizacijos nepatogumai. Didžiausias iš jų - tai, kad nuolat "atsirenkiame" į kitus žmones. Žinomas lenkų psichiatras Antonis Kempinskiis rašo, jog žmogų slegia ne tiek pats žmonių gausumas, kiek jų abejingumas ir netgi agresyvumas.

Tačiau, kai esame gerai nusiteikę, mums ir minios žmonės atrodo mieli, įdomūs, o kai būname suirzę, mus, regis, tyčia jusmai aplinkiniams - baimė, priešiškiškumas - labiausiai apkartina mums gyvenimą?

Ir dar vienas dalykas, kuris daro mus niurzgliais. Tai noras išsiskirti, gyventi turtingą, įdomų ir ne itin kuklų gyvenimą.

Puikus stalas ir kiti kūniški malonumai, be abejo, gerina savijautą ir liūdesį pakeičia džiaugsmu (jeigu mums tik to reikia), deja, paprastai jis greitai išblėsta, vėl apima nuobodulys ir sotumo liūdesys. Tai gali ieškant gyvenimo džiaugsmo pirmiau reikia surasti gyvenimo tikslą?

Na, o dabar reiktų palinkėti smaugaus juoko.

Vakaruose į juoką žiurima labai rimtai. Prieš keletą metų Vašingtone įvyko kongresas, kuriame medikai aptarinėjo gydymo juoko galimybes. Normanas Kazinsas (Cousins) parašė knygą, kaip jis išsigydytė stuburo ataugas, kasdien žiūrėdamas komedijas. Šį malonų pacientams metodą netrukus ėmė taikyti net keli tūkstančiai gydytojų. Jie remiasi ne tik Kazinsio knyga, bet ir tyrimų duomenimis, kurie parodė, jog juokas skatina tam tikrų medžiagų (catecholaminų) išsiskyrimą, šios dar kitų, rezultatas - nuslopinamas skausmas.

Šveicarų fiziologas Rudolfas Hiupšeris teigia, kad juokas skatina ir augimo hormonų gaminimąsi.

Juoko reikšmę nujautė ir senovės mąstytojai. Štai Aristotelis sakė, kad juokas paryškina individualybę. Kantas - kad juokas padeda iškrauti sukauptą energiją. Pasak Froido, juokdamiesi grįžtame į nerūpestingą vaikystę, o Bergsonas sakė, jog juokas gražina pusiausvyrą.

Dažniausiai juokiasi optimistai, o rūškanesni žmonės, kuriems labiausiai reiktų pralinksmėti, neįstengia nei patys

Mitai apie kavą

Nuo neatmenamų laikų kava laikoma filosofų ir meilužių gėrimu. Sakoma, kad filosofams ji suteikia išminties, o meilužiams padeda lengviau nugalėti miego kerus.

"Juodasis Rytų vanduo", ilga laiką buvęs elitiniu gėrimu, tapo neatsiejama mūsų gyvenimo dalimi - daugelio žmonių diena prasideda puodeliu aromatingos kvos. Nuo tų laikų, kai XVII amžiaus viduryje kava pasiekė Europą ir pradėjo sparčiai populiarėti, ją lydi įvairūs gandai - ji vadinta "šėtonišku gėralu", "naujamadžiu apžavu, sugalvotu žmogėdru". Su pač stipria opozicija kava buvo susidūrusi Prancūzijoje. Vyno pirkliai, priešindamiesi kavos verslui, skleidė kalbas, kad tai - nuodingas gėrimas, ir siekė, jog būtų uždrausta ją prekiauti. Įvairūs gandai apie kavą sklaido ir dabar.

Kava kenkia sveikatai

Netiesa. Kava suteikia žvalumo, energijos, veikia tonizuojamai. Tokį kavos poveikį lemia joje esantis kofeinas. Ši medžiaga įvairausiškai tyrinėjama. Tyrimai rodo, kad nedidelis kofeino kiekis (250-600 mg, arba 3-5 puodeliai natūralios kavos) per dieną nesukelia jokio šalutinio poveikio ir yra visiškai nekenksmingas. Seniai įrodyta, kad puodelis kavos 3-4 valandoms gali pagerinti žemu kraujospūdžiu besiskundžiančių žmonių svijautą, numalšinti migreninius galvos skausmus. Sočiai pavalgus, rekomenduojama po pusvalandžio išgerti puodelį kavos, nes joje esančios organinės rūgštys skatina skrandžio sulčių išsiskyrimą ir gerina virškinimą. Neteisinga vieną maisto

produktą laikyti sveiku ar nesveiku - viskas priklauso nuo bendros mitybos, gyvenimo būdo ir sveikatos. Moksliniai tyrimai nepatvirtina žalingo kavos poveikio sveikiems žmonėms.

Kavos nederėtų gerti vyresnio amžiaus žmonėms

Netiesa. Sveikiems ir nerūkantiems žmonėms kavos poveikis kalčio apytakai organizme yra labai nežymus. Piktnaudžiauti kava nederėtų tik moterims, sulaukusioms menopauzės, nes kofeinas skatina kalcio pasišalinimą iš organizmo. Vyresnio amžiaus moterys dažnai serga osteoporozė (kaulų retėjimu), todėl gydytojai pataria natūralią kavą pakeisti kava be kofeino arba gerti ją su pienu. Stiprioje arbatžolių arbatoje yra daugiau kofeino negu kavoje.

Kava gali sukelti įtampą, dirglumą

Netiesa. Didžiausias kavos teigiamas poveikis - psichologinis. Be to, kavos gėrimo ritualas maloniai nuteikia - per kelias minutes, kurias sugaistate gerdami kavą, atsipalaiduosite, sumažės stresas. Daugelyje pasaulio valstybių ne tik biurų, bet ir gamyklų darbuotojams įrengiamos specialios patalpos kavos kambareliai.

Kava ne veltui vadinama didžiuoju žadintoju - puodelis kavos, išgertas rytą, suteiks žvalumo ir energijos trims valandoms. Naujais tyrimais, atlikti Didžiojoje Britanijoje, įrodė, kad žmonėms, kurie miegojo mažiau nei penkis valandas, bet rytą išgėrė kavos, tikimybė patekti į avariją sumažėjo tris kartus.

Nuo kavos storėjama

Netiesa. Kava - nekaloringas produktas. Tunkame nuo desertų, kuriuos dažniausiai valgome gerdami kavą - saldžių pyragaičių, šokolado ar sausinių. Puodelyje kavos (du šaukšteliai kavos, užpilti 180 gramų vandens) yra vos kelios kalorijos. Kavoje yra iki 3 proc. cukraus, apie 14 proc. baltymų, riebalų, 13-20 proc. skaidulinių medžiagų, mineralinių druskų, vitaminių, rauginių medžiagų. Nereikėtų atsakyti gerti kavą su cukrumis. Jis ne tik pasaldina kavą, bet ir suminkština vandenį, kuriame išlieka kavos skonio ir kvapniosios medžiagos.

Žmonės manė, kad pakelta ir pabučiuota duona nepykstanti ir neišeisianti iš namų.

Valgydami duoną pagarbiai dėdavo ant stalo. Prariektąją pusę atsukdavo į svarbiausią namų kampaną, kur senovėje tariamai laikėsi namų deivės ir prosenių vėlės. Žmonės tikėjo, jie duoną padėsi ant stalo prariektąją pusę į duris, tai "duonelė supykianti ir išeisianti iš namų", tada nebus duonos.

Kai šeima eidavo valgyti, prie duonos garbingiausioje vietoje sėdavo šeimininkas, kurio šventa pareiga būdavo ją raikyti.

Prarikęs kepalą, tėvas duonos kampelį duodavo vyriausiam vedusiam sūnui, linkėdamas susilaukti sūnaus. Tas paprotys atsirado patriarchato laikais, kai šeimai atnešdavo džiaugsmą vyriškos lyties vaikų gimimas.

Geras ir doras šeimininkas duoną raikydavo storomis riekėmis, o šykštus - tokiomis plonomis, kad net "saulė pro jas prasišviesdavusi", arba pakelta riekė sulinkdavusi.

(Nukelta į 8-tą psl.)

Duona mūsų kasdieninė

Senovės lietuviai, kaip ir kitos žemdirbių tautos, duoną pelnė sunkiai ir vargingai, todėl ją labai brangino, supo pagarba, kūrė apie ją pasakas.

Senovėje duona buvo kepama labai įvairiai. Kol dar žmogus nebuvo sugalvojęs krosnies duonai kepti, ją kepėdavo ant įkaitintų akmenų, žarijų, karštuose pelenuose, ugnies atokaitoje, duobėse, virš kurių buvo kūrenama ugnis.

Kada atsirado krosnis duonai kepti, sunku tiksliai nustatyti, nes trūksta duomenų. Tačiau žinoma, kad pastatų su ugniakuru jau buvo akmens amžiuje. Jų pėdsakų aptinkama archeologinėse iškasenose. Žinių apie geležies amžiaus ugniakurus randama Rytų Prūsijos senkapių keramikose, daugiausia ant urnų, į kurias buvo pilami mirusiųjų pelenai. Ant jų matyti išraižyti nameliai. Kai kur rasta ir jų modelių, kurių interjere akcentuojama krosnis arba namų židinis.

Vadinasi, archeologiniai šaltiniai rodo, kad duonkepės krosnis buvo žinomos jau akmens, žalvario ir geležies amžiais.

Duonos kepimas ilgas šimtmečius buvo ne tik namų šeimininkės pareiga, bet ir garbė. Duonos kepėja, kaip ir židinio prižiūrėtoja, šeimoje užėmė garbingą vietą. Duonos kepimas

priklausė namų šeimininkei - motinai. Kai užaugdavo dukterį arba į namus ateidavo marti, motina šį darbą perduodavo joms. Nepilnametėms mergaitėms neleisdavo duonos minkyti, mat buvo tikima, kad jos gali pagadinti rūgštį. Šeimininkė būdavo nepatenkinta, jei dėl ligos ar kitos priežasties duoną minkydavo kaimynė, bijodavo, kad ji nepagadintų rūgštis.

Duonos kepimą nuo seno lydėjo įvairūs papročiai. Duoną maišant, minkant ir kepant, buvo atliekamos apeigos, kurių mažai išliko iki mūsų dienų. Lenkų dvasininkai, siekdami jas išnaikinti, įvedė paprotį žegnoti duonos raugą bei kepamą duoną. Tačiau paprotys daryti ant pirmojo kepalo kryžių bei apskritimus greičiausiai atėjęs iš pagonybės laikų. Kryžius buvo simbolinis ugnies, kuri turėjo gerai iškepti duoną, ženklas, o skritulys vaizdavęs saulę - visų ugnį ugnį.

Švenčių apylinkėse, kepant duoną, vaikams būdavo draudžiama landžioti pro lizę, nes užausgią kuproti arba nupliksią. Jei kepant duoną ateidavo svečias, jis nebūdavo laikomas svečiu, o savo šeimos nariu, lygiu su kitais. Pakeleivį, užklydusį kepant duoną, sulaikydavo, kol

iškeps duona, kad galėtų jam į kelionę įdėti šviežios. Vadinasi, duona kaip koks totemas jungdavo žmones giminystės, artimos draugystės ryšiais.

Kaimynas, radęs kepat duoną, privalėjo pasakyti: "Skalsu". Kepėja atsakydavo: "Duokdie skalsu". Kitur sakydavo: "Skalsa, branda ir man banda". Arba pasakydavo: "Padėkdie", atsakydavo: "Ačiū".

Vėliuonos apylinkėse, kūrenant duonai krosnį, buvo draudžiama šildytis į ją nugarą, kitaip duonos kepalai susproginėsia.

Kad lietuviai duoną nepaprastai gerbė, rodo mūsų tautos tikėjimas, papročiai, apeigos. Visoje Lietuvoje dar seniai buvo gyvas paprotys: nukritusį ant žemės duonos gabalėlį žmonės pagarbiai pakeldavo, pabučiuodavo ir suvalgydavo. Tai būdavo duonos atsiprašymas už neatsargų elgesį.

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

Nauja išrinkta ALB Krašto Valdyba

Birutė Prašmutaitė - pirmininkė, Balys Stankūnavičius - vice-pirmininkas, Irta Strazdauskienė - vice-pirmininkė, Bronius Zumeris - išdininkas,

Ilona Hahn - sekretorė.
Visą korespondenciją Krašto valdybai prašome siųsti adresu P.O. Box 128, North Melbourne VIC 3051.
Ilona Hahn
ALB Krašto valdybos sekretorė

Pranešimas

Melburno Pensininkų Sąjungos nariams
Pirmas šių metų susirinkimas bus vasario 13 d. 11 val. Lietuvių Namuose. A.S.

Kunigui ir Parapijos išlaikymui aukoko:

\$250 Vaičiuliai, \$200 M.Medeišienė, po \$150 V.Ročenė, A.Stasytis, \$105 J. ir S. Meiliūnai, \$100 Jz. Leknius, \$80 P.Baltutis, \$55 J. ir S. Arai, po \$50 L.Braniškienė, Z.Barilienė, V.Petraitiene, G.Jokubaitienė.

Kun. Eg. Arnašius ir Parapijos Taryba nuoširdžiai dėkoja už aukas.

Antanas Martinionis

Gruodžio 14 dieną po sunkios ligos mirė muziejininkas, spaudos bendradarbis, diviziono majoras Antanas MARTINIONIS.

Antanas Martinionis gimė 1928 m. kovo 30 d. Pasvalio rajone, Sindriūnų kaime, Lietuvos savanorio-kūrėjo šeimoje. Mokėsi Pasvalyje. 1945-1951 m. tarnavo sovietinėje kariuomenėje, nuo 1952 m. dirbo žurnalisto darbą ir mokėsi Panevėžio suaugusiųjų gimnazijoje, kurią baigė 1955 m. 1960-1967 m. studijavo Vilniaus universitete teisę. Nuo 1968 m. dirbo muziejininku Vilniuje. 1989 m. dalyvavo atkuriant Lietuvos atsargos karininkų sąjungą. 1989 m. atgaivino "Kardo" žurnalą ir 10 metų buvo jo vyr. Redaktorius.

Nuo jaunystės jo gyvenimo tikslas buvo surinkti ir paskelbti Lietuvos karių, savanorių prisiminimus, dokumentus, reikalingus tautos ir kariuomenės istorijai.

Per dešimt nepriklausomybės metų parašė ar parengė spaudai 40 leidinių šia tematika. Jo plunksnai priklauso tokios knygos kaip "Generolo Raštikio tragedija", "Nutraukti gyvenimai", "Lietuvos kariuomenės tragedija", "Lietuvos kariuomenės likvidavimas", "Klasta ir smurtas", "Lietuviai vermachte", "Vietinė rinktinė", "Žygis į Vilnių", "Kremliaus klasta", "Sukilimas", "Rytų fronte - atkalkūs mūšiai" ir kt.

Antanas Martinionis apdovanotas Gedimino IV laipsnio ordinu.

Šio nenuilstančio ir nuoširdaus žmogaus atminimas ilgai liks jį pažinojusių širdyse.

Grupė draugų

ATSIŠVEIKINIMAS

Mūsų ilgametė draugijos narė Monika Venckienė su vyru išvyksta gyventi į Perthą.

Vasario 11 d., sekmadienį, po šv.Mišių, draugijos narės prašomos dalyvauti bendruose atsisveikinimo pietuose.

Apie dalyvavimą pranešti Halinai Statkuvieni tel. 9819-1434 arba Vidai Vaitiekūnienei tel. 9379-0579.

Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos Valdyba

"Kengūrų ir koalų pašonėje"

"Kengūrų ir koalų pašonėje" knygos išleidimo vajuos komitetas labai nuoširdžiai dėkoja visiems aukotojams už nuoširdžias aukas, bet gaila, kad mums dar trūksta apie 3 su puse tūkstančio dolerių padengti šios knygos išlaidoms.

Mieli tautiečiai, kur jūs begyventumete, nesvarbu kuriame Australijos kampelyje, prisidėkite, kad ir nors maža auka. Iš anksto esame Jums dėkingi už jūsų gerą širdį ir tautinį reikalą lietuviškai knygai.

Siunčiant auką, ant čekio užrašyti "Kengūrų ir koalų pašonėje" ir siūsti šiuo adresu: M.Šidlauskienė, 22 Stradbroke Drive, St.Albans 3021 arba tiesiai įdėti į banką "Talka" einamą sąskaitą Nr. 09307 arba galima asmeniškai paduoti Vajaus komiteto nariams: V.Jablonskiene, S.Šiuškui, M.Šidlauskieni.

"Kengūrų ir koalų pašonėje" knygos išleidimui aukoko ir į bendrą sumą jau įskaityta: po \$50 M.Matullionienė, R.Mačiulaitienė, A.Volkienė. Aukotojoms širdingai dėkojame.

Vajaus komiteto valdyba

Naujas "Australijos Lietuviai" CD

Šių metų pirmame "Tėviškės Aidų" numeryje buvo pokalbis su Antanu Foku. Jis 2000 metais išleido naują CD pavadintą "Australijos Lietuviai", tai 40 metų Australijos lietuvių meninių jėgų dainos ir muzika.

CD galima įsigyti pas sekančius: Sydney - Antanas Kramilius, Adelaidė - Vytautas Opulskis, Melbourne - Birutė Prašmutaitė.

Paštu prašau kreiptis: B.Prašmutaitė, 2/6 Niki Court, East Bentleigh, Vic. 3165. Kaina \$25 (+pašto persiuntimas).

Birutė Prašmutaitė

7

VLADAS BOSIKIS O.A.M.

Vladas Bosikio, paauktas darbas Lietuvių bendruomenėje buvo pripažintas Australijos dienoje, sausio 26 d., 2001 "Order of Australia" sąrašuose.

Leonija ir Juozai Kebliai,

Tegul šiandien prie rankų raukšlėtų
Palinksta anūkai, vaikai.
Tegul laimė ir dienos saulėtos
Lydės Jus ilgai dar ilgai.

Jūsų Auksinių jungtvių proga nuoširdžiai sveikina Melbourne parapijos valdyba

Mielai sesei LORETAI,

Sveikiname mūsų aktyvę narę Geelongiškę ps. Loreta Čižauskaitę-Tigani ir vyrą Charles, sulaukę naujagimio sūnaus Roberto. Linkime gero skautavimo ateityje. Būdėkime!

Melbourno Skautininkų Ramovė

"Gintaro" tautinių šokių ansamblis ruošia UŽGAVENIŲ VAKARONĘ

ir kviečia visus susirinkti šeštadienį, vasario 24 d., 4 val. po pietų Melbourne Lietuvių Namuose 50 Errol St., North Melbourne. Gintariečiai skaniai Jus pavaišins, gražiai Jums pašoks, o piemenėliai - linksmai padainuos. Įėjimas 12 dol. Vaikams žemiau 13 metų 6 dol. Šeimai 30 dol. Vietas prašome užsisakyti pas Ritą Mačiulaitienę tel. 9859 6291 arba Rūtą Skeivienę tel. 9857 8211.

Laukime visų atvykstant!

DAINUOJA AUSTRALIJOS LIETUVIAI

Antanas FOKAS

Netruks Lietuva minės savo vardo paminėjimo tūkstantmetį. "Sutaro" tautiška kapelija šiam įvykiui paminėti pradėjo leisti kompaktinių plokštelių seriją "Lietuviai pasaulyje". Ją puošia dailininko A.R. Šakalio specialiai "Sutarui" sukurtas Lietuvos tūkstantmečio ženklas.

Pirmasis "Sutaro" iniciatyva išleistas albumas - "Australijos lietuviai" jau parduodamas.

Jame įrašyti įvairiausių žanrų kolektyvai, kuriuos subūrė toli nuo gimtinių atsidūrę lietuviai.

Tai folkloro ansambliai "Kaimas iš Melbourne", "Sutartinė" iš Sidnėjaus, vokaliniai ir instrumentiniai ansambliai "Nemuno dukros" iš Adelaidės, Adelaidės moterų, Melbourne vyrų oktetai, "Kanklės" "Svajonės", "Svajonių aidai" (koncertavo su "Foje" Vilniuje ir Kaune pasaulinio turnė metu 1989 m), solistas J.Rubas, pirmąjį Australijos lietuvių pramoginės šokių muzikos plokštelę įdainavusi B.Maksvytytė-Tamošiūnienė ir daugybė kitų

artistų.

Nuo seniausių laikų lietuvių siejo daina, ir chorai tapo tam tikra bendravimo forma, vėliau įgavusi koncertinį pavidalą.

Kompaktinėje plokštelėje įrašyti restauruoti lietuvių chorų kūriniai, aranžuotos liaudies dainos, autorinė kūryba, Australijos lietuvių kompozitorių giesmės.

Jas dainuoja Melbourne dainos sambūrio choristai, Sidnėjaus "Dainos", Adelaidės "Lituanija" chorai, Džilongo "Viltis", Niukaslio lietuvių choras, Adelaidės Šv. Kazimiero bažnyčios choras, taip pat jungtiniai Australijos lietuvių chorai, pasirodantys kas antri metai rengiamų Australijos lietuvių meno dienų metu.

Pernai per Kalėdas ši šventė prasidėjo Sidnėje, kur susirinko lietuviai iš viso pasaulio paminėti dar ir lietuviškos skautijos 50-ėčio, bei Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso dalyviai.

Šventės metu buvo galima gvyai išgirsti ir daugelį "Sutaro" kompaktinėje plokštelėje įrašytų Australijos lietuvių kolektyvų.

Pamokanti istorija

Laumė ragana ateina!

Vieną birželio šeštadienį Sakalinės kaime buvo didelis suburzdimas. Vyrai skutosi barzdas, moterys rinkosi geresnį drabužį. Rytoj - Šv. Antano atleidai Gaurėje. Sekmadienio rytą, pašėrę gyvulius, suaugusieji išsiruošė į bažnyčią. Sodyboje likome tik vaikai: šeši iš šio kiemo ir maža kaimynų mergaitė. Aš draugavau su Pranute, su ja ir klėtelyje miegojau. Man tada ėjo keturiolikti.

Pranutei prireikė atsinešti miltų. Kalbėdamosi įėjome į klėtę. Matyt, Pranutė pasakė kažką linksmo, kad aš pasilenkiau ir juokdamasi netyčia pūstelėjau ir dubenį su miltais. O siaube! Nuo miltų jos plaukai ir veidas tapo balti, akys - didelės, o aplink akis - raudoni ratilai. Vaizdas buvo tikrai įspūdingas. Aš pakišau veidrodžio šukę - atseit pasižiūrėk, tu tikra ragana atrodi.

Kilo mintis pagąsdinti vaikus. Nusikabinusi avikailius, Pranutė juos išsivertė, dar labiau pašaušė vilną, tada užsimitė ant pečių ir atsigulė į lovą, esančią arčiau durų. Aš išbėgau į kiemą kvietė vaikus. Jiems pasakiau, kad klėtelyje yra ragana. Kai atsидūrėme tarpduryje, Pranutė pavarčėsi akis, kad būtų baisiau, šaukdama išsoko iš lovos.

Vaikus apėmė siaubas, jie cypė ir šaukė. Tik vyresnioji mergaitė greitai suprato pokštą. Likusieji tikrai patikėjo, kad juos vėjasi ragana, ir išsigandę bėgo tolyn. O pats mažiausias Aliukas ir jo bendraamžė kaimynų mergaitė Benutė krito be žado ant žemės. Nei šaukia, nei verkia. Labai persigandome, pamačiusius veik negyvus vaikus. Pranutė tuoj nusimetė avikailius, skubiai nusišluostė "grimą". Puolėme raminti, aiškinti, kad čia - Pranutė, o ne ragana. Vyresnieji greitai atsitokėjo, įspūdziais pradėjo dalytis, tik tiedi - gulė kaip negyvi. Bijojome, kad nenumirtų iš išgąščio. Kažkas atnešė vandens. Pašlakstėme. Pasodinome, davėme vandens atsigerti. Vaikai po truputį atsigavo.

Išėivių sugrįžimą stabdo ir pensijų apmokestinimas

(Atkelta iš 2-tro psl.)

Pavyzdžiui, žmogus gauna užsienio pensiją čekio, vadinamojo "money order", pavidalu. Jei pensininkas šių pajamų nedeklaruos, mokesčių inspekcija apie juos ir nesužinos.

Bręsta dar vienas skandalas ir "Sodroje", kuri pagal sutartis su Latvija, Estija, Baltarusija, Ukraina moka pensijas jų gavėjams, gyvenantiems Lietuvoje. Mokesčių inspekcija pareikalavo iš "Sodros", kad ji pagaliau pradėtų išskaityti 20 procentų pajamų mokesčių iš šių pensijų ir tą sumą sumokėtų į biudžetą.

Jei "Sodra" sumokės per penkerius metus susikaupusias skolas biudžetui, jos padėtis taps dar sunkesnė. Beje, minėtos užsienio šalys pagrąsino, kad išskaitymų atveju donensuos sutartis ir pensijas siųs tiesiai jų gavėjams.

Grįžkime prie mūsų tautiečių galvojančių apie sugrįžimą iš užjūrio. Ką valstybė laimi, apmokestinama jų pensijas? Galima sakyti, kad nieko, nes greičiausiai nėra nė vieno šių pajamų deklaruotojo, išskyrus kelis pensininkus, dirbančius mūsų valstybės tarnyboje.

Vakaro skaitiniai

Mano rankos ir keliai drebėjo, o po krūtine baisiai maudė. Visą tą dieną buvome neįprastai ramūs, tylūs ir įsibauginę. Baisu pagalvoti, kas būtų, jei mažyliai nebūtų atsigavę. Kaip aš būčiau pažvelgusi į akis sugrįžusiesiems iš atleidų? Dėkui dievui, viskas pasibaigė gerai. Kai sumanėme pažaisti ir pagąsdinti vaikus, mudviem su Pranute ir į galvą neatėjo, kad pokštas gali baigtis labai liūdnai. Norėjome vaikams suteikti džiaugsmo ir linksmybės, o šie tau, kaip pagėsi.

—oOo—

Vaivorykštė

Yra pasaulyje dalykų, apie kuriuos žinome, kad jie egzistuoja, kad jie svarbesni už daugelį materialaus pasaulio reikalus. Jiems įvardinti nereikia daugelio žodžių. Vienas iš tokių, magiškomis gijomis apipintų reiškinių, yra vaivorykštė. Argi ji nėra tiltas tarp tikrovės ir įsivaizduojamo pasaulio? Kokiame pasaulio kampelyje bebūtume, visuomet liekame sužavėti jos grožiu ir magija. Pažvelkite į ją, pajuskite ją savo vidumi...

Lietuvių mitologijoje vaivorykštė vadinama "laumės juosta". Viename mite sakoma, kad ją išaudė laumė. Kartą trys laumės audė juostas. Išauštas iškėlusios apžiūrino, kuri - gražiausia. Pasirodė, jog trečiosios. Ją ir mite sakoma, kad laumė, vejama raganos, pametė juostą, kuri po lietaus ir pasirodžiusi danguje. Trečioji legenda pasakoja apie laumę Vaivą, tapusią dievo Perkūno žmona. Vaiva išaudusi stebuklingo grožio juostą, sužavėjusią Perkūną, kuris už tai ją pamilęs ir vedęs. Tačiau Vaiva turėjusi savo numylėtinį - nepaprastą dainų Straublį. Jis pagrobęs tą juostą, kaip prisiminimą apie mylimąją. Kai Straublys ištiesia ant dangaus laumės Vaivos juostą,

Perkūnas ima ją persekioti, riaumodamas baisy balsu - griaustiniu.

Naujosios Zelandijos mitologijoje mirusieji genties vyresnieji vaivorykšte persikelia į naujuosius namus. Kai kuriose kitų tautų legendose vaivorykštės lankas yra vandens srautas, iš kurio geria danguje esančios sielos.

Norvegijoje ant vaivorykštės tilto stovi gigantas Heimdalas, saugantis dievų buveinę - Asgardą. Jo klausia - tokia puiki, kad jis girdi, kaip auga žolė. Valkirijos sparnuotais vežimais į Valhalį - taikos ir prabangos šalį, esančią Asgarde, vaivorykštės tilto veža kovoje kritusius norvegų didvyrius.

Grenlandijos mitologijoje vaivorykštė yra dievų drabužių siūlėse. Kanų saloje vaivorykštės deivė yra Anuenuc. Mergaitė, vardu Ua (lietus) nukrito nuo uolos. Anuenuc savąja vaivorykštės juosta pagavo mergaitę ir taip ją išgelbėjo. Užaugusi ji ištekėjo už priešų genties vado sūnaus. Po jų vedybų saloje įsiviešpatavo taika.

Stony gentis tikėjo, kad pradžioje gyveno milžinai. Vieną dieną jų vadas iš dangaus nusikabino milžinišką (vaivorykštės) lanką, ruošdamasis medžioklei. Tačiau kai jis pagriebė tą lanką, šis prarado spalvas. Vadas supyko ir sviedė lanką į kalvą. Atsitrenkęs lankas sudužo ir įkrito į ežerą. Kartais, saulei tekant, ežero vandenyje matosi sudužusio lanko vaivorykštė. Galingos dvasios sukūrė mažesnius lankus, kuriuos ir regime danguje.

Vokietijos pasaulio sukūrimo mite vaivorykštės taurėje Dievas laikė dažus ir spalvino paukščius. Kenijoje tikima, kad Dievas sukūrė lietu, ir visi pasaulio vandenys atsirando iš jo. Lietuvai sustabdyti, Dievas sukūrė dvi vaivorykštes: siauresnę - vyriškąją ir platesnę - moteriškąją. Vienas vyriškoji juosta nesugeba sutramdyti lietaus. Tai pavyksta, tik tada, kai ja seka moteriškoji.

Japonijos mitologijoje pirmieji žmonės - Isanagi ir Isanano

Duona mūsų kasdienienė

(Atkelta iš 6-to psl.)

Duona - pagrindinis ir svarbiausias žmonių maistas - lydėjo žmogų nuo lopšio iki karsto. Su duona sutikdavo ir išleisdavo garbingą svečią. Duoną nešdavosi eidami į svečius, taip pat iš jų grįždami atsinešdavo tų namų duonos. Ją dalindami šeimos nariams, sakydavo, kad per lauką pernešta ir iš kitur atnešta duona yra šventa ir skani. Moterys, net eidamos lankyti kaimynės, nešdavo paragauti savo duonos. Kaimynė duodavo parsinešti savo duonos, kurią grįžusieji išdalydavo vaikams. Tai buvo lauktuvės, kai kur vadinamos kiškio pyragu.

tėvynė.

Iš pradžių, žinoma, reikėtu Fizinųjų asmenų pajamų mokesčio įstatymo pataisų, panaikinančių užsienio pensijų apmokestinimą.

Tai galėtų būti vienas pirmųjų naujojo Seimo darbų.

Janina Rimdžiuvienė

Kas yra skurdžius

Nežinai, žmogau, kokia nelaimė gali tave vieną dieną užgriūti. Išėisi iš namų, ant šalens nubaltintos žolės paslysi ir, žiūrėk, jau koja lūžusi, reikia gipsuoti, paskui su ramentais klībikščiūoti.

Tačiau būna ir didesnių nelaimių.

Audros metu trenkia žaibas į gyvenamąjį namą ar ūkinį pastatą, kilęs gaisras padaro daug žalos. Netgi į gyvulį, ganykloje pririštą prie geležinės grandinės, trenkia.

Nors visa tai pasitaiko dažniausiai kaime, tačiau ir mieste visokios bėdos tyko. Turime automobilius, sodo namelius, daugelis gyvena gražiai apstatytuose butuose. Turta ir - svarbiausia - savo gyvybę vertėtų apdrausti. O kad apdraustum, reikia pinigų mokėti.

Pas vieną pasiturintį verslininką užsuko draudimo agentas.

- Gal norite apdrausti savo turta ar gyvybę? - pasiteiravo.

- Reikėtų, reikėtų, - sujudo namų šeimininkas. - Tik va su pinigais striuka, žinot, kokie dabar laikai...

Ir ėmė vyras naršyti po savo kišenės. Iš vienos ištraukė suglamžytą litą, iš kitos - kelias monetas.

- Nieko neišeis, - pasakė - Tai viskas, ką turiu.

Tik jis neužsiminė, kad garaže stovi prabangi mašina, kad per mėnesį gauna kelis tūkstančius litų. Vaizduoti varguolių jam labiau patinka. Toks jau to verslininko būdas, ir kaimynai už akių dažnai iš jo pasišaupto.

O vidutiniškai, kurie tikrai gauna menkas algas, neverkšlena, sutrinto lito nekūša į panosę. Jei būtina, su pinigais išsiskiria nedejuodami, be veidmainystės.

Teisus buvo vienas senovės graikų filosofas, sakydamas, kad net tas skurdžius, kuris nieko neturi, o tas, kuris dar daugiau nori.

- stojo ant plaukiojančio dangaus tilto, kol buvo tveriamą Onogoro sala. Tada jie nulipo į Žemę Vidži (vaivorykštės) tiltu. Jie stebėjo gyvius ir sužinojo, kaip mylėtis. Jie stebėjo paukščius ir išmoko valgyti su lazdelėmis.

- stojo ant plaukiojančio dangaus tilto, kol buvo tveriamą Onogoro sala. Tada jie nulipo į Žemę Vidži (vaivorykštės) tiltu. Jie stebėjo gyvius ir sužinojo, kaip mylėtis. Jie stebėjo paukščius ir išmoko valgyti su lazdelėmis.